

AGROECONOMIA CROATICA

Časopis za agroekonomska i agrosociološka istraživanja
The journal for research in agricultural economics and rural sociology

Vol. 1 (2001) No. 1

Izdavač Hrvatsko agroekonomsko društvo
Published by Croatian Society
of Agricultural Economists

Glavni urednik Tito Žimbek
Editor-in-chief tzimbek@agr.hr

Zamjenik glavnog urednika Đurđica Žutinić
Associate Editor dzutinic@agr.hr

Uredništvo Ana Barbić
Editorial board Srećko Brkić
Tomislav Budin
Damir Kovačić
Milan Oplanić
Vjekoslav Par
Miroslav Rednak
Stipe Radinović
Walter Schiebel
Ivan Štefanić
Vera Tadić

Tehnički urednik Josip Juračak
Technical Editor juracak@agr.hr

Lektor za hrvatski jezik Ana Ivelja-Dalmatin
Croatian Language Editor

Lektor za engleski jezik Sabina Ekinović
English Language Editor

Tisak Grafokonfeks M4
Printed by Velika Gorica

Priprema za tisak Davor Bevanda
Typset

Adresa / Address

HAED, Svetošimunska c. 25, 10000 Zagreb, Croatia
Tel.: +385 (0)1 2393733, 2393758; Fax: +385 (0)1 2393745
E-mail: haed-journal@agr.hr, haed@agr.hr; <http://www.agr.hr/haed/>

Cijena: 25 kn; godišnja pretplata: 50 kn / One year subscription rate outside Croatia: \$15 mail; \$25 air mail

ISSN 1333-2422

ISSN 1333-2422

**ČASOPIS
HRVATSKOG
AGRO
EKONOMSKOG
DRUŠTVA**

Agroeconomia **Croatia**

**JOURNAL OF
CROATIAN
SOCIETY OF
AGRICULTURAL
ECONOMISTS**

VOLUME 1 (2001) No. 1

CONTENT

Editorial	iii
HAED Wellcome	vi
Strategic Priorities of Croatian Agriculture - Achievements, Constraints and Opportunities Tito Žimbrek, Ramona Franić, Josip Juračak	1
Accession to the European Union in the Field of Agriculture - Slovenia's Experience Miroslav Rednak, Emil Erjavec, Tina Volk	15
Importance of Food Marking (Branding) on the Market in the Aim To Support Producer's Income Walter Schiebel	29
Socio-Demographic Characteristics of Family Farms in Istrian County Anita Silvana Ilak Peršurić, Aldo Milotić, Milan Oplanić	37
Competitiveness of the Quality of Fattened Pig Halves Produced on Family Farms in Croatia in Relation to the Countries of Developed Pig Industries Marija Đikić, Ivan Jurić, Mijo Gašparović	45
Economics of Integrated Walnut Production in North-East Slovenia Jernej Turk, Črtomir Rozman	55
Economical, Technological and Ecological Parameters of the Small Family Fish Farms Management Roman Safner, Miroslav Tratnik, Tomislav Treer, Branka Aničić, Ivica Aničić, Marina Piria	67
Croatian Society of Agricultural Economists - HAED	76
Instruction to Authors	81

SADRŽAJ

Riječ urednika	i
Pozdrav Predsjednika HAED-a	v
Strateški prioriteti hrvatske poljoprivrede - ograničenja i mogućnosti	
Tito Žimbrek, Ramona Franić, Josip Juračak	1
Pridruživanje Europskoj uniji na području poljoprivrede - slovensko iskustvo	
Miroslav Rednak, Emil Erjavec, Tina Volk	15
Doprinos tržišnog označavanja hrane (zaštitnog znaka) dohotku proizvođača	
Walter Schiebel	29
Socio-demografska obilježja obiteljskih gospodarstava u Istarskoj županiji	
Anita Silvana Ilak Peršurić, Aldo Milotić, Milan Oplanić	37
Kakvoća polovica tovljenika obiteljskih gospodarstava u Hrvatskoj i u zemljama razvijenog svinjogojstva	
Marija Đikić, Ivan Jurić, Mijo Gašparović	45
Ekonomika integralne proizvodnje oraha u sjeveroistočnoj Sloveniji	
Jernej Turk, Črtomir Rozman	55
Ekonomski, tehnološki i ekološki parametri poslovanja malih obiteljskih ribnjaka	
Roman Safner, Miroslav Tratnik, Tomislav Treer, Branka Aničić, Ivica Aničić, Marina Piria	67
Hrvatsko agroekonomsko društvo - HAED	75
Naputak za autore	77

Riječ urednika

“Jer kao što veliki dio prošlosti postoji i u sadašnjosti, tako će veliki dio sadašnjosti postojati i u budućnosti, uključujući dosta toga što će tek postati očigledno”.

John Kenneth Galbraith

Poštovani čitatelju!

Poljoprivredna proizvodnja stoljećima je prevladavala u ukupnom gospodarskom životu ljudi. Sve donedavno, do šezdesetih godina prošlog stoljeća, najveći se dio hrvatskog naroda bavio poljoprivredom, prevladavajuće na obiteljskim (seljačkim) gospodarstvima. Pojam gospodarstva odnosio se na poljoprivredu, na uzgoj kulturnog bilja i domaćih životinja, ali i na njegovo društveno i ekonomsko vrednovanje. Drugim riječima, tehnološki aspekt poljoprivredne proizvodnje, neosporno nije nikad bio izdvojen od ekonomskog, socijalnog, odnosno gospodarskog, već naprotiv vrlo povezan i nerazdvojjiv.

Od prvih pojava institucijskih oblika djelovanja agrarnih ekonomista u Gospodarsko-šumarskom učilištu u Križevcima (1860), koje je utemeljeno zaslugom Hrvatsko-slavonskog gospodarskog društva (1841-1918), pa kasnije Gospodarsko-šumarskog fakulteta, Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i mnogih drugih institucija diljem Hrvatske (Osijek, Split, Poreč, Križevci), sve je veća zastupljenost agrarne ekonomike i agrarnih ekonomista, kao i njihov znanstveni i stručni doprinos razvitku hrvatske poljoprivrede.

Razvitku agrarne ekonomike u Hrvatskoj pridonijeli su mnogi istaknuti agrarni ekonomisti u prošlosti, a danas je znatni broj onih koji se tom znanstvenom djelatnošću bave i djeluju na različitim područjima, od obrazovnih i znanstvenih institucija, do upravnih i stručnih službi, u poduzetništvu i na poljoprivrednim gospodarstvima. Također, agrarna ekonomika uvijek se prožimala s agrarnom sociologijom kao srodnom disciplinom.

Od utemeljenja agrarno-ekonomskog studija početkom šezdesetih godina prošlog stoljeća na tadašnjem Poljoprivrednom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, do danas je diplomiralo oko 800 studenata, magistriralo blizu 70, a doktorat znanosti postiglo blizu 50 pristupnika. Kao odraz takvog razvitka i sve veće potrebe javnog i zajedničkog djelovanja agrarnih ekonomista i agrarnih sociologa u znanstvenom, nastavnom i stručnom radu, početkom 1996. godine, utemeljeno je strukovno udruženje – Hrvatsko agroekonomsko društvo (HAED).

U povijesti hrvatske agrarne ekonomike nažalost, nikada, nije ostvarena težnja da se pokrene glasilo, premda je zanimljivo spomenuti da je prva (zabilježena) zamisao o izdavanju jednog agroekonomskog časopisa javlja početkom 19. stoljeća u Splitu. Pobudu daje agroekonomski pisac toga doba, Ivan Katalinić, objavljivanje tog časopisa pod nazivom “*Giornale - Economico Agrario*” se međutim, nije ostvarilo.

Na Prvom Saboru agrarnih ekonomista i agrarnih sociologa, 20. rujna 1996. godine, u programu rada je istaknuta nužnost pokretanja glasila-časopisa Društva, zbog međusobne znanstvene i stručne komunikacije članova i zbog mogućeg i potrebnog utjecaja struke na gospodarsko i upravno okruženje, te za međunarodnu priznatost i povezanost.

Povijest nas uči, a potvrđuje i sadašnje stanje, da su pitanja uspjeha ili neuspjeha poljoprivrede bitna za stanje i razvitak ukupnog gospodarstva. Hrvatska u tome nije izuzetak jer su sadašnje poteškoće u poljoprivredi, poglavito s gospodarskog gledišta, u žiži pozornosti. Poljoprivreda je u nas složeno tkivo, satkano od različitih niti tehnološke, ekonomske,

sociološke i druge prirode, što traži brižljivi stalni stručni nadzor. Agrarni ekonomisti i sociolozi mogu pridonijeti da se sadašnji i budući problemi što bolje uoče i učinkovito riješe, da se o tome očituju, da o tome govore i pišu. To je, konačno, ključni povod utemeljenja i pokretanja glasila, koji sada upućujemo stručnoj i inoj javnosti.

U skladu sa Statutom, Upravni odbor HAED, 16. studenoga 1999. godine donosi odluku o pokretanju časopisa pod nazivom *Agroeconomia Croatica*, a radno uredništvo, 13. siječnja 2000. godine, određuje konačni izgled kao i ostale djelatnosti koje treba provesti da bi časopis ugledao svjetlo dana.

Ovaj, prvi, svezak časopisa *Agroeconomia Croatica* sadrži, u većini radove, koji su predočeni na znanstvenom skupu, pod nazivom “*Izazovi hrvatskoj poljoprivredi na pragu 21. stoljeća*” održanom u organizaciji HAED-a od 8. do 11. studenoga 2000. godine u Poreču. Radovi dotiču aktualnu tematiku iz nekoliko područja agrarne ekonomike i sociologije domaćih i inozemnih autora.

Časopis *Agroeconomia Croatica* objavljuje znanstvene i stručne radove iz agrarne ekonomike i agrarne sociologije, odnosno ruralne sociologije. Časopis prikazuje teoretske radove, ali i one temeljene na razvojnim i iskustvenim istraživanjima. Tiskati će se i rasprave, osvrti, kritički prikazi objavljenih radova, prinosi za povijesnu građu, bibliografije, te prikazi znanstvenih opusa istaknutih znanstvenika i stručnjaka iz područja agrarne ekonomike i sociologije. U glasilu će se javljati i pregledi i recenzije stručnih knjiga, publikacija, istaknutih radova, zatim razne stručne obavijesti, s domaćih i međunarodnih skupova, kvalitetni i aktualni stručni radovi, osvrti na djelovanje stručnih društava, te slična tematika.

Već prema ustaljenoj klasifikaciji, a temeljem prosudbe nezavisnih recenzenata, radovi se razvrstavaju u nekoliko skupina po vrsnosti i to: izvorni znanstveni rad, pregledni znanstveni rad, prethodno priopćenje, stručni rad i bibliografija. Dio izdavačkog prostora bit će posvećen djelatnosti Hrvatskog agroekonomskog društva, kao i međunarodnim stručnim i strukovnim događajima iz agroekonomskog područja. Promidžba i potpora novim znanstvenim, ali i iskustvenim istraživanjima kao i poticaji znanstvenoj i stručnoj komunikaciji zauzimaju istaknuto mjesto u uređivačkoj politici našeg i Vašeg glasila.

Konačna je želja i predstojeće zalaganje Uredništva, da se ovo glasilo, prvenstveno hrvatskih prostora, u budućnosti razvije u međunarodni časopis s referentnim suradnicima, uredništvom i recenzijom, te da se tako uključi u aktualne procese znanstvene i stručne globalizacije i postane dio svjetske znanstvene zajednice.

Zaželimo mu u tome uspjeh!

Parafrazirajući moto u našem pismu čitatelju, poznatog (agrarnog) ekonomista J.K. Galbraitha, *da bi smo znali o sadašnjosti i o iverju koje će pasti u budućnost, nužno je to zabilježiti, za budući naraštaj*, čemu će i ovaj naš časopis, nadamo se, dati svoj obol.

Uz poziv na plodnu suradnju, s poštovanjem

Tito Žimbek, Glavni urednik